

Tisztelt Oktatók! Tisztelt Hallgatók!

Figyelmükbe ajánljuk a Szegedi Tudományegyetem szociológiai professzora művét, amelynek különös aktualitást ad napjaink világjárványa. „Az olvasót, s talán a témában kevésbé jártas szakembert is meglepheti, hogy a professzor által vizsgált korábbi évszázadok pestis pandémiája elleni védekezési eljárások és a jelenlegi között szinte alig van különbség, illetve ellenszer (pl. vakcina) hiányában a korábbi századokban bejáratott módszereket – jobb híján – napjainkban is alkalmazzák.”

A kötet bemutatja a 14. és 19. század közötti pestisjárványokat. A fekete halált, amely 1347-1351 között pusztított és „példa nélkül álló katasztrófa volt az emberi történelemben. Az Európában, Észak-Afrikában és Ázsia különböző részein élő embereknek hozzávetőlegesen az egynegyede vagy fele veszett oda.” Majd foglalkozik a következő századok pestisjárványaival, részletesen foglalkozik a Kárpát-medencében lezajlott pestisjárványokkal. „A 16. században mondhatni állandó volt a pestistől való félelem, amely napirenden tartotta az elővigyázatosságot.”

Néhány részlet:

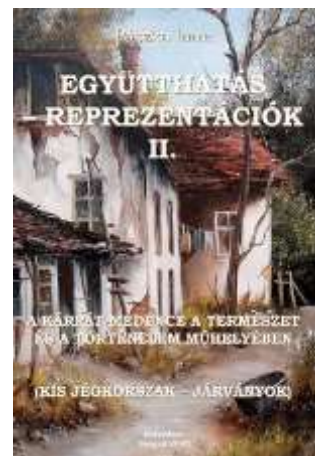
„Tíz év után, 1690-ben ismét pestisjárvány van, I. Lipót elrendeli, hogy magyar és horvát honban uralkodó pestis miatt, az utasokat csak akkor engedjék be osztrák örökös tartományokba, ha igazolják, hogy pestismentes helyről jöttek, illetve 4 hétig valamelyik veszteglőhelyen fertőtlenítesen estek át.”

„A 18. század a pestisjárványok elleni védekezés tekintetében több szempontból is korszakhatárnak tekinthető: a központi hatalom szerepe a meghatározó, fokozatosan háttérbe szorul a miazmaelmélet, a tapasztalat az irányadó. A járványvédelem a közegészségügy részévé válik.”

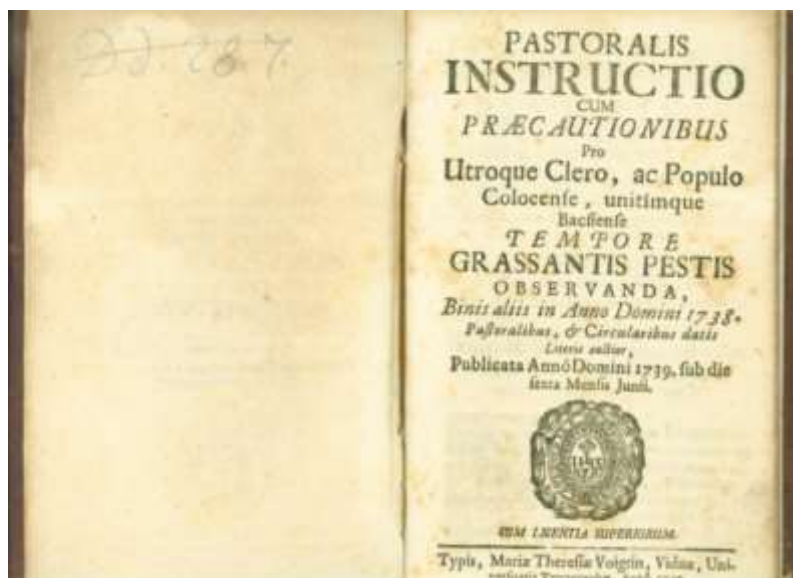
Majd olvashatunk a járványvédelmi szabályozásokról: a Generale Normativum in Re Sanitatisról, az Erdélyben született kiegészítésről,

Ehhez kapcsolódóan egy egyháztörténelmi tanulmányt is szeretnénk bemutatni, amelyben ugyancsak azt látjuk, hogy a korábbi évszázadokban hasonlóan védekeztek a járványok ellen:

Tóth Tamás, a Teológiai Kar oktatója írása:

Megjelent: a Magyar Kurír hírportálon

Patachich Gábor kalocsa-bácsi érsek lelkipásztori utasítása

[Egyháztörténeti megfontolások a járványügyi helyzet kapcsán – Lelkipásztori útmutató 1739-ből](#)

Az 1739-ben megjelent, egészségügyi mellékletet is tartalmazó budai pestiskönyv százhuszonhét oldalban foglalja össze a lelkipásztorok tennivalóit járvány esetén.

Ugyancsak 1739-ben jelent meg Patachich Gábor kalocsa-bácsi érsek (1733–1745) lelkipásztori utasítása (*Pastoralis instructio cum praecautioibus pro utroque clero, ac populo Colocense, unitimque Bacsiense tempore grassantis pestis observanda*), amellyel mint főpap a pestisjárvánnyal küzdő egyházmegyéje, illetve mint világi vezető a felügyelete alá tartozó érseki birtokok lakói részére adott ki rendelkezéseket a területet pusztító járvány idejére. A mindössze 30 oldalt tartalmazó kis alakú könyvecske előírásokat, praktikus tanácsokat és imádságokat tartalmaz. Az összeállítás alapját Borromeo Szent Károly bíboros, milánói érsek (1560–1584) ugyancsak járványidőszakban zajló V. tartományi zsinatának pestisre vonatkozó rendelkezései, valamint más anyagok szolgáltatták.

de olyan lelkipásztori és egészségügyi alapelvek összefoglalását is megtaláljuk benne, amelyek lényegüket tekintve ma is érvényesek.

„Amikor dühöng a pestis, akkor a plébános a templomon kívül, mások számára jól látható helyen, de a liturgikus előírások megtartása mellett végezze a szentmisét. Akkorra távolságra legyen másoktól, hogy leheletük (azaz lélegzésük, köhögésük, testpárájuk) ne érhesse őt. A mise kezdetét jelezzék harangszóval a hívek számára. Amikor azonban a templomban vannak a szertartások, a pap azokat is rendben és áhítattal, de a nép részvétele nélkül végezze. A szentmise után szükséges – a rendelkezésre álló korabeli eszközökkel – a fertőtlenítés. A pap ecettel mossa meg a szemét, orrát és az arcát. Néhány borókabogyóval vagy az üröm friss levelével füstöljön, illetve rágja azt. Ezek hiányában egy falat borbá vagy borpárlatba mártott kenyérrel végezze el a fertőtlenítő füstölést.

Beszédeket, buzdításokat a plébános szabad ég alatt, valamilyen magaslatról tartson, a hallgatóság pedig távolabb álljon és mindenképpen kerülje a csoportosulást. Az áldást a pap feszülettel a kezében adja.”

Jó egészséget kívánnak a GFE Könyvtárosai!